

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 47

ΜΑΪΟΣ 2000

ΣΥΖΗΤΙΕΤΑΙ ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΦΥΛΑΚΙΩΝ

Αν και ακόμη δεν βγήκε επίσημη ανακοίνωση συζητιέται το κλείσιμο φυλακών του Στρατού στην περιοχή Πωγωνίου. Μεταξύ αυτών τα φυλάκια Ποντικατών, Ορεινού, Μαυροπούλου και Χαραυγής. Είναι μία ενέργεια που θα μειώσει το αίσθημα ασφάλειας των κατοίκων των χωριών μας και μία απόφαση που υποβαθμίζει την περιοχή μας. Είναι γεγονός πως οι κάτοικοι έχουν εμπιστοσύνη στα στρατιωτικά φυλάκια γιατί είναι εγκατεστημένα μόνιμα εκεί, μέρα και νύχτα και οι στρατιώτες και αξιωματικοί επικοινωνούν με τους κατοίκους, κάτι που συμβάλλει στην ενίσχυση του αισθήματος ασφάλειας. Το θέμα της ασφάλειας των συνόρων δέκα χρόνια τώρα δεν αντιμετωπίζεται αποτελεσματικά ενώ διάφορα αποσπασματικά μέτρα δημιουργούν συχνά ανησυχίες και αμφιβολίες για την αποτελεσματικότητα. Παράλληλα με τις συζητήσεις για το κλείσιμο των στρατιωτικών φυλακών, οι συνδικαλιστικές οργανώσεις των αστυνομικών επανέρχονται στην απαίτησή τους να καταργηθούν και οι Αστυνομικοί Σταθμοί των παραμεθωρίων και να δημιουργηθεί "πολυδύναμο" Τμήμα στο Καλπάκι, δηλαδή στην ουσία με έδρα τα...Γιάννενα. Αυτά όλα δείχνουν πως η περιοχή στο τέλος εγκαταλείπεται στις διαθέσεις των λαθρομεταναστών και όλων των παράνομων που κινούνται ανέλεγκτοι στον παραμεθώριο χώρο. Με το θεσμό δε, των Συνοριακών Φρουρών, που τόσο διαφημίστηκε, όπως εξελίχθηκαν τα πράγματα, δεν φαίνεται να απέδωσε τα αναμενόμενα και γενική είναι η εντύπωση πως τα σύνορα δεν "στεγανοποιήθηκαν" όπως συχνά λένε οι αρμόδιοι απρ...μακρυστά! Τώρα το καλοκαίρι που έρχονται και πολλοί παραθεριστές και εκπρόσωποι των Αδελφοτήτων, μεταξύ των πανηγυριών, ως βρεθεί μια μέρα να μαζευτούν όλοι, τοπικοί παράγοντες και ταξιδεμένοι, να καλέσουν τους υπεύθυνους Στρατού, Αστυνομίας και Διοίκησης και να τους ζητήσουν εξηγήσεις για όλα αυτά που φημολογούνται αλλά και εγυησεις για την οριστική λύση του προβλήματος της ασφάλειας της επαρχίας μας. Μία ημερίδα ευθύνης με διεκδικητικό χαρακτήρα και υπεύθυνες τοποθετήσεις για το Πωγώνι μας.

γρηθεί "πολυδύναμο" Τμήμα στο Καλπάκι, δηλαδή στην ουσία με έδρα τα...Γιάννενα. Αυτά όλα δείχνουν πως η περιοχή στο τέλος εγκαταλείπεται στις διαθέσεις των λαθρομεταναστών και όλων των παράνομων που κινούνται ανέλεγκτοι στον παραμεθώριο χώρο. Με το θεσμό δε, των Συνοριακών Φρουρών, που τόσο διαφημίστηκε, όπως εξελίχθηκαν τα πράγματα, δεν φαίνεται να απέδωσε τα αναμενόμενα και γενική είναι η εντύπωση πως τα σύνορα δεν "στεγανοποιήθηκαν" όπως συχνά λένε οι αρμόδιοι απρ...μακρυστά! Τώρα το καλοκαίρι που έρχονται και πολλοί παραθεριστές και εκπρόσωποι των Αδελφοτήτων, μεταξύ των πανηγυριών, ως βρεθεί μια μέρα να μαζευτούν όλοι, τοπικοί παράγοντες και ταξιδεμένοι, να καλέσουν τους υπεύθυνους Στρατού, Αστυνομίας και Διοίκησης και να τους ζητήσουν εξηγήσεις για όλα αυτά που φημολογούνται αλλά και εγυησεις για την οριστική λύση του προβλήματος της ασφάλειας της επαρχίας μας. Μία ημερίδα ευθύνης με διεκδικητικό χαρακτήρα και υπεύθυνες τοποθετήσεις για το Πωγώνι μας.

Η ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΗ ΜΕΤΕΞΕΛΙΞΗ

Γράψαμε στο προηγούμενο φύλλο για όσα κυκλοφορούν και δημοσιεύονται για μία επόμενη φάση αναθεώρησης του σχεδίου "Καποδιστριάς". Από όσα κυκλοφορούν φαίνεται πως θα γίνει μία σύμπτυξη των δήμων του πρώτου σχεδίου και μία αναδιάταξη ορίων. Δεν υπάρχει αμφιβολία πως αυτή η μετεξέλιξη που θα μειώσει τους δήμους από τους 1000 στους 500-600, θα έχει επιπτώσεις και στο χάρτη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην επαρχία

μας. Μία συνεννόηση από τώρα και μία συμφωνία των αντιπροσωπευτικών φορέων μετά από ανταλλαγή απόψεων είναι απαραίτητη. Για να διατηρηθεί η πολιτισμική ενότητα και φυσιογνωμία του Πωγωνίου, καλύπτοντας μάλιστα και τον ευρύτερο χώρο που λέγεται "Μεζών Πωγωνίων", που έχει την ίδια πολιτιστική παράδοση. Το καλοκαίρι είναι μία ευκαιρία για τέτοιες διαδικασίες. Πριν είναι αργά και οι λύσεις δεν είναι αναστρέψιμες.

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ. ΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ ΕΙΝΑΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΠΡΟΣΟΧΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΡΥΠΝΗΣΗ ΝΑ ΓΛΥΤΩΣΟΥΝ ΤΑ ΔΑΣΗ ΜΑΣ, ΟΣΑ ΔΕΝ ΕΠΕΣΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΤΣΕΚΟΥΡΙ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΙΟΝΙ ΤΩΝ ΞΥΛΟΣΧΙΣΤΩΝ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΙΝΑΙ ΔΙΚΟ ΜΑΣ-ΑΥΤΟ ΑΣ ΜΗ ΤΟ ΞΕΧΝΟΥΜΕ

ΝΕΡΟ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ

Όπως φαίνεται το πρόβλημα του νερού στα χωριά μας δεν είναι λυμένο για όλους τους οικισμούς. Και το φετινό καλοκαίρι πάλι θα εμφανισθούν τα γνωστά προβλήματα με τις διακοπές και τις γκρίνιες. Τα αποθέματα νερού μειώνονται και οι καιρικές συνθήκες, που επικράτησαν το χρόνο που πέρασε, δεν δίνουν αισιόδοξες προβλέψεις. Όπως φαίνεται το πρόβλημα υπάρχει και θα υπάρχει και τα επόμενα χρόνια. Πρέπει να συνηθίσουμε στην ιδέα της λογικής χρήσης του νερού που υπάρχει και αυτό απαιτεί μία συναίνεση και μία κατανόηση του προβλήματος. Μία τέτοια συμπεριφορά με καλή διαχείριση του υπάρχοντος νερού δεν θα υποχρεώσει τους Δήμους και τις Κοινότητες να πάρουν αυστηρά μέτρα με πρόστιμα και ηυξημένα τιμολόγια. Ούτε να περάσουν ιδέες που συχνά προβάλλονται ότι "εγώ πληρώνω και θα κάνω το κέφι μου" ή ότι "εμείς είμαστε εδώ όλο το χρόνο και έχουμε πρόνομια"! Μία καλή διαχείριση και μία συναίνεση στο νερό θα κάνει το καλοκαίρι ευχάριστο και ελκυστικό. Πρέπει όλοι να τό προσπαθήσουν για να είναι εκεί στα χωριά μας πιά πολλοί για αυτό το ζωντανέμα του καλοκαιριού. Το νερό είναι ένα φυσικό αγαθό για όλους.

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΚΑ

Η ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΤΗΣ... ΣΤΑΝΗΣ

Παλιότερα τα διηγήματα και τα ποιήματα του βουνού και της στάνης ήταν ευχάριστα αναγνώσματα και συγκινούσαν πολύ, νέους και ηλικιωμένους. Και γράφτηκαν πράγματι αρκετά αριστουργήματα της ελληνικής λογοτεχνίας με τέτοιο περιεχόμενο που ακόμη και σήμερα δεν έχασαν την αξία τους και έχουν πολλούς φίλους αναγνώστες. Ήταν η εποχή που οι περισσότεροι Έλληνες είχαν βιώματα από τη ζωή του χωριού καθώς είχαν πρόσφατα μετακινηθεί στα αστικά κέντρα. Όλα αυτά τα κείμενα αποτελούν, τρόπον τινά, την κουλτούρα της αγροτικής και ποιμενικής ζωής. Γράφτηκαν για να αποτυπώσουν έναν τρόπο ζωής με πολλά ρομαντικά στοιχεία, με μία αυθεντική περιβαλλοντική αίσθηση και με ένα αίσθημα ευθύνης απέναντι στην λαϊκή μας παράδοση και στο λαϊκό μας πολιτισμό. Αυτή η κουλτούρα δεν προσπάθησε ποτέ να επιβάλλει κάτι άλλο στη δια-

μόρφωση πολιτισμικής τάσης και κατεύθυνσης. Τα τελευταία χρόνια με κάποια δήθεν προγράμματα πολιτιστικής ανάπτυξης και κάποιες "αναπαραγωγές" ή "αναπαραστάσεις" παλαιού τρόπου ζωής, εμφανίστηκαν και οι "κουλτουριάρηδες της στάνης"! Στη στάνη λοιπόν συζητούνται πολιτιστικά θέματα και βέβαια σε αυτές τις συζητήσεις παίρνουν μέρος και οι "τσόπανοι" με άποψη, και γνώμη, και λόγο, για την κουλτούρα και τον πολιτισμό! Μάλιστα μερικοί, που κατέκτησαν και θέσεις εξουσίας, μπορούν μαζί με την άποψη να παίζουν και κυρίαρχο ρόλο στη λήψη ...αποφάσεων για την πορεία των πολιτισμικών μας πραγμάτων. Εξουσία και κουλτούρα

της...στάνης, είναι μία νέα πολιτιστική παράμετρος που δημιουργεί "σχολή", που θέλει να καπελώσει ακόμη και τους πραγματικούς δημιουργούς και πνευματικούς ανθρώπους. Η εξασφάλιση μάλιστα από την εξουσία κάποιων επιδοτούμενων προγραμμάτων τους δίνει την ευχέρεια να γίνουν χειριστές και του ...πολιτισμού, αφού περάσουν από τις σκληρότητες και την διαπλοκή της "κουλτούρας της στάνης"! Εκδηλώσεις και πολιτιστικές ...προσπάθειες περνούν πρώτα από το πολιτιστικό σουβλάκι, το κοντοσουβλάκι, το τζατζίκι και το παχύ γιαούρτι, όπου παίρνωνται και οι αποφάσεις για την ..."πολιτιστική ανάπτυξη"! Αν κοιτάξουμε γύρω μας και μετρήσουμε ποιά

είναι τα αποτελέσματα τέτοιων προσπαθειών, για τις οποίες ο καθένας μας έχει και μία προσωπική εμπειρία, θα δούμε πως το πολιτιστικό "πρόβλημα" δεν άφησε ίχνη, έργο και παράδοση. Είναι κάτι που εξατμίστηκε, μαζί με το οινόπνευμα που καταναλώθηκε στον "προγραμματισμό", ο οποίος έγινε στη ...στάνη! Για να μη βάζουμε όλους τους τσελινγκάδες στη ίδια ...στρώγκα, υπάρχουν ακόμη στάνες και στρώγκες όπου βρίσκει κανείς αγαθούς και φίλους κτηνοτρόφους και μπορεί να γευθεί μία κόμπα ζεστό γάλα, ένα καλό γιαούρτι και τον φιλόξενο λόγο και να αισθανθεί πως η ποιμενική ζωή του Κρυστάλλη δεν χάθηκε και διατηρεί πολλά από την ελληνική παράδοση. Εκεί βέβαια δεν θα ακούσει κανείς παχιά λόγια για... κουλτούρα. Η ίδια η ζωή είναι μία άλλη αυθεντική κουλτούρα που συνεχίζει να γράφεται ακόμη.

Κων. Χρ. Κωστούλας

ΠΩΓΩΝΗΣΙΑ ΔΙΔΑΚΤΩΡ

Η Όλγα Κωστούλα του Κωνσταντίνου από την Μερόπη, Βιολόγος, αναγορεύθηκε Διδάκτωρ του Βιολογικού Τμήματος της Σχολής Θετικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Θερμά συγχαρητήρια στη φίλη Όλγα Κωστούλα που αναγορεύτηκε Διδάκτωρ του Βιολογικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Αθηνών, μετά από επιτυχείς πρωτοποριακές εργασίες και έρευνες στον επιστημονικό της τομέα.

Η νέα Διδάκτωρ, με μία σύντομη αλλά λαμπρή καριέρα, τόσο στην Ελλάδα όσο και το εξωτερικό, μας κάνει όλους υπερήφανους και ιδιαίτερα τους γονείς της, τον Φυσικό πρ. Δ/ντή του ΟΤΕ κ. Κων/νο και την Ρίτα Κωστούλα αλλά και την αδελφή της Νατάσα πτυχιούχο Αγγλικής Φιλολογίας που διδάσκει Αγγλικά στο Παιδαγωγικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

ΒΑΣΙΛΗΣ-ΜΑΡΙΑ

ΝΕΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ

Το νέο Δ.Σ. της Αδελφότητας Καστάνιανης που προέκυψε από τις εκλογές συγκροτήθηκε σε σώμα ως εξής:

Πρόεδρος : Χρήστος Στούκας
Αντιπρόεδρος : Θωμάς Δραγοτινλής

Γ. Γραμματέας : Βάσω Ζήκου
Ταμίας: Παύλος Τσεμπέρης
Εφορός: Χαράλαμπος Παπαγιάννης

Ειδ.Εφ. Νεολαίας: Χρήστος Ζαράλικος

Μέλη: Βασίλειος Σπυρώνης, Κων. Τζούτης, Λίτσα Παπαγιάννη.

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

Μηνιαία Έκδοση για τους Πωγωνήσιους

ΕΔΡΑ: Πωγωνιανή
Ιδιοκτήτης-εκδότης-διευθυντής:
Κων. Χρ. Κωστούλας
Διευθύνσεις επικοινωνίας:
Πωγωνιανή (Τ.Κ. 44005), τηλ. 0657-31333
Ιωάννινα-Οπλ. Πουτέστη 16 (Τ.Κ. 45332),
τηλ. 0651-70485

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ ΕΚΤΥΠΩΣΗ
«ΤΥΠΟΕΚΔΟΤΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ ΕΠΕ»
Πέραμα Ιωαννίνων

ΠΟΙΟΙ ΕΣΤΕΙΝΑΝ ΤΗΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΣΤΟ ΔΟΛΟ;

Τελικά δεν μαθεύτηκε ποιοί ήταν εκείνοι οι ...."ανησυχούντες" και ..ξύπνιοι, που έστειλαν την Αστυνομία στο Δολό να σταματήσει τις εργασίες συντηρήσεως και διασώσεως της στέγης της εκκλησίας; Το θέμα διευθετήθηκε τελικά, καθώς, η επέμβαση στη στέγη, γινόταν με την έγκριση και τις οδηγίες της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας. Έτσι αποκαταστάθηκε η εκκλησία και ίσως έγινε καλύτερη και τεχνικότερη από πριν, αφού έφυγαν και τα κατάλοιπα παλαιότερων επεμβάσεων. Οι .."ανησυχούντες" όμως, δεν φάνηκαν

να δικαιολογήσουν την παρέμβασή τους στην Αστυνομία. Έμειναν αφανείς και γιαυτό κάποιοι ανησυχούν μήπως και ξαναχτυπήσουν. Αξίζουν συγχαρητήρια στον Δολιώτη κ Γ. Ντόντη της εκκλησιαστικής επιτροπής, που έφερε σε πέρας αυτό το έργο και κράτησε την ψυχραιμία του αλλά και την αποφασιστικότητα και τελικά αξιοποίησε τις προσφορές που του εμπιστεύτηκαν οι χωριανοί και φίλοι, και πρόσφερε μια σημαντική υπηρεσία στο χωριό του αλλά και στην διάσωση ενός μνημείου του Πωγωνίου.

Η ΓΕΦΥΡΑ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ

Η γέφυρα των Αγίων τελείωσε. Μπήκαν και τα προστατευτικά κάγκελα και μένει έτσι! Δεν κυκλοφορείται, γιατί, οι προσβάσεις στα δύο άκρα μήκους 200-300 μέτρων δεν είναι έτοιμες. Είναι και αυτό από τα

παράξενα των έργων, η έλλειψη συντονισμού, Εκτός αν υπάρχουν εκκρεμότητες που δεν διευθετούνται. Ένα έργο τελειωμένο και αχρησιμοποίητο αποτελεί πρόκληση και αφορμή για σχόλια.

Κοινωνικά ΓΑΜΟΙ

- Στις 20 Μαΐου ε.ε. έγινε στον Κορυδαλλό της Αθήνας ο γάμος της εξ αμφοτέρων των γονέων Καστανιαντών Αικατερίνης Ι. Παπαγιάννη με τον Σπύρο Ντουγιανιώτη.
- Στις 24 Ιουνίου έγινε στα Γιάννενα, στο Ιερό Ναό του Αρχεμεινδρείου ο γάμος της Δήμητρας Τζουλάφη του Σπύρου από την Πωγωνιανή και του Βασ. Φλούδα.
- Στις 6 Μαΐου έγινε στην Πάλαρο (τ. Ζαβέρδα) ο γάμος του εκ μητρός Καστανιανίτη Παναγιώτη Ι. Δαββέτα, ιατρού, και της Αιτωλικιώτισσας Αικατερίνης Αθ. Καρβέλη, αρχαιολόγου.
- Στα Γιάννενα και στο γραφικό εκκλησάκι των Αγίων Αναργύρων, μέσα στο Κάστρο, έγινε ο γάμος του Γεωργίου Μιχ. Μουστάκα, αξιωματικού της Αεροπορίας και της Καστανιανίτισσας Αριστούλας Σπ. Τσίπη.
- Στα νέα ζευγάρια προσθέτουμε και τις δικές μας ευχές.

ΘΑΝΑΤΟΙ

- Απεβίωσε στην Αθήνα όπου και κηδεύτηκε η Ευγενία Μιχ. Σκαρώνη από Καστάνιανη του γένος Στ. Λάμπρου.
- Απεβίωσε στο Χαϊ'δარი όπου και κηδεύτηκε ο Γεώργιος Ανδρ. Αγγελής από Στρατίνιστα.
- Απεβίωσε στην Καστάνιανη ο Βασίλειος Μπότσιος ετών 71.
- Απεβίωσε στον Πειραιά η Αικ. Χρ. Κουμτζή από Στρατίνιστα
- Απεβίωσε στα Γιάννενα και κηδεύτηκε στην Καστάνιανη η Ερμιόνη Ντακαλέστη, του γένος Τζούτη

ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΩΡΕΩΝ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΠΩΓΩΝΗΣΙΑ ΒΥΒΛΙΟΘΗΚΗ»

- Κων. Χρ. Κωστούλα «Ο κόμπος του Ξηροβάλλου - Το μεγάλο ντερένι του Πωγωνίου» Μια σύνθετη εργασία για το πέρασμα του Ξηροβάλλου
- Κων. Χρ. Κωστούλα «Γνωριμία με την Πωγωνιανή» Ένας μικρός οδηγός με ιστορικά και άλλα στοιχεία για την Πωγωνιανή
- «Πωγωνιακά» Ανατύπωση του σπάνιου αυτού βιβλίου του Ι. Λαμπριδίου που πρωτοεκδόθηκε το 1889
- «Πωγωνιακά Χρονικά» Τόμος 1
Θέματα: Αρχαιολογία-Ιστορία-Λαογραφία-Πεζογραφία-Ποίηση-Έρευνα-Στατιστικά-Βιβλιογραφία-Τοπωνύμια κ.ά.
- «Φωτογραφικό Λεύκωμα Πωγωνίου» Σειρά 1
Ένα 16σέλιδο μεγάλο σχήματος 20Χ28, με 16 σπάνιες φωτογραφίες Πωγωνίου
- Κων. Χρ. Κωστούλα «Η μάνα μολογεί κι εγώ γράφω» Μια καταγραφή αφηγήσεων με τοπικές ιστορίες, κοινωνική και αγροτική ζωή, έθιμα, προλήψεις, δοξασίες μιας εποχής στο Δολό και αλλού.
- «Πωγωνιακά Χρονικά» Τόμος 2
Θέματα: Έρευνα-Αρχαιολογία-Ιστορία-Πεζογραφία-Ποίηση-Στατιστικά-Τοπωνύμια-Φωτογραφία
- «Πωγωνιανή» Φωτογραφική αναδρομή 100 χρόνων
- Κων. Χρ. Κωστούλα «Ένα παλιό του '40 θυμάται» Ένα «παλιό ρεπορτάζ» ενθυμύσεων από τον πόλεμο του '40
- Κων. Χρ. Κωστούλα «Οι ειδησεογράφοι του Γένους» Μια καταγραφή ενθυμύσεων στα εκκλησιαστικά βιβλία του Φαραγγίου
- Κων. Χρ. Κωστούλα «Το μικρό χρονικό του Σχολείου Ρομπάτων (Μερόπης) Πωγωνίου» Μια καταγραφή πληροφοριών για την εκπαίδευση των παιδιών των Ρομπάτων.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ
0657

ΟΤΕ Δελβινάκιου	22399
	22121
	22139
ΔΕΗ Δελβινάκιου	22211
Ταχ. Βήσσανης	71249
Ταχ. Δελβινάκιου	22244
Ταχ. Κεφαλοβρύσου	41210
Ταχ. Πωγωνιανής	31210
Δημόσιο Ταμείο	22246
Συμβολαιογραφείο	22198
Ιερά Μητρόπολη	22203
Κυνηγετικός Σύλλογος	22359
Κέντρο Υγείας	22222
Δελβινάκιου	22540, 22541
Φαρμακείο Δελ.	22525
Φαρμακείο Κεφ/σου	41012
Ιατρείο Βασιλικού	41300
Ιατρείο Βήσσανης	71366
Ιατρείο Κερασόβου	51624
Ιατρείο Κεφαλ/σου	41586
Ιατρείο Κτισμάτων	51201
Ιατρείο Πωγωνιανής	31203
Αστυνομία Δελ/κίου	22216
	22365
Αστυνομία Βήσσανης	71243
Αστυνομία Καστανής	51570
Αστυνομία Κεφ/σου	41216
Αστυνομία Κτισμάτων	51292
Αστυνομία Πωγ/νής	31201
Ελεγχος Διαβατηρίων	
Κακαβιάς	51230
Τελωνείο Κακαβιάς	51210
Δασονομείο	22208
Φυλάκιο Κακαβιάς	51300
Φυλάκιο Δρυμάδων	31344

ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ

Ανω Πωγωνίου	(0657) 41206
	ΦΑΞ - 41206
Δελβινάκιου	(0657) 22204
	ΦΑΞ - 22444
Κοιν. Λάδθανης	(0657) 51667
Κοιν. Πωγωνιανής	(0657) 31227

ΑΠΗΛΑΖΕΙ ΤΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΠΩΓΩΝΙΑΝΗΣ

Εργο αλλαγής του κεντρικού δικτύου ύδρευσης της Πωγωνιανής ευρίσκεται σε εκτέλεση και έχει ανακαφεί όλο το χωριό. Με το έργο αυτό αντικαθίστανται οι παλαιοί αγωγοί που παρουσάζαν πολλές διαρροές και αλλάζουν οι διαδρομές των διαφόρων κλάδων που περνούν πλέον από τους δρόμους του χωριού. Από τους νέους αγωγούς θα υδροδοτηθούν οι καταναλωτές και αυτό δημιουργεί για μερικούς πρόβλημα επειδή το παλιό και αρχικό δίκτυο ακολουθούσε διαδρομές εκτός των δρόμων. Με την αντικατάσταση του δικτύου ελπίζεται πως θα σταματήσουν οι διαρροές νερού και θα καλυφθούν οι ανάγκες των κατοίκων.

ΚΑΙ ΠΑΛΙ Ο ΔΡΟΜΟΣ ΚΑΚΑΒΙΑΣ

Κατάληψε μόνιμο θέμα στις σελίδες μας, ο δρόμος Καλπακίου Κακαβιάς. Η κατάσταση δεν αλλάζει και οι ταχύτητες είναι μικρές. Και είναι καλοκαίρι, δηλαδή εποχή για αποδοτική και παραγωγική δουλειά. Εξήμι λίγμετρα, από Χάνι Δελβινάκι μέχρι τη Γέφυρα των Αγίων, τα "παιδεύουν" χρόνια και τελειωμό δεν έχουν. Και μένει βέβαια το τμήμα από γέφυρα των Αγίων μέχρι Καλτάκι, όπου, το μόνο που έγινε, πριν μερικά χρόνια μάλιστα, ήταν να ικανοποιήσουν τους...ξυλοσχίστες και να κόψουν τα δένδρα στη νέα διατομή του δρόμου, ο οποίος ακόμη δεν μελετήθηκε οριστικά! Ίσως πρέπει να το παρουμε απόφαση πως θα τραβήξει σε μάκρος αυτή η ιστορία. Το γράφουμε μόνο για την ιστορία της ...εγκατάλειψής!

ΡΟΓΟΖΙ - ΑΝΑΘΑΣΜΟΣ - ΚΑΝΝΙΕΡΓΕΙΕΣ

Καθώς πληροφορούμαστε τελείωσε ο αναθασμός της εκτάσεως που θα αρδευτεί από το έργο του Ρογοζίου. Κάποια παράπονα που διατυπώθηκαν θα διευθετηθούν. Το πρόβλημα όμως είναι ποιος θα αξιοποιήσει τα οφέλη από το μεγάλο αυτό έργο καθώς ο αγροτικά απασχολούμενος πληθυσμός περιορίστηκε πολύ. Ήδη σήμερα δεν καλλιεργούνται περισσότερα από 300 στρέμματα ενώ η συνολικά αρδευόμενη έκταση είναι πάνω από 2500 στρέμματα και δεν έφθασε τα 5000 στρέμματα που προβλέπονταν από την αρχική μελέτη, όπως τουλάχιστον είχε ανακοινωθεί κατ'επανάληψη. Μετά από 21 χρόνια, από το 1979, που άρχισε το έργο οι άνθρωποι γέρασαν, πολλοί έφυγαν και τώρα δεν υπάρχει δυναμικό για πλήρη εκμετάλλευση της έκτασης. Δεν φαίνεται να υπάρχει και ενδιαφέρον για μαζική καλλιέργεια από τρίτους, τουλάχιστον προς το παρόν. Περιμένουμε τις νέες εξελίξεις και εδώ είμαστε να γράφουμε το χρονικό αυτού του έργου που κάποτε ήταν η αιχμή των απαιτήσεων της περιοχής.

ΤΙ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ ΜΕ ΤΗ ΧΩΜΑΤΕΡΗ;

Στο Νομό Ιωαννίνων θα γίνουν, σύμφωνα με κάποια μελέτη που έχει συνταχθεί, πέντε χωματερές, Χώροι Υγειονομικής Ταφής Απορριμάτων (Χ.Υ.Τ.Α.). Δεν προσδιορίζεται όμως ακριβώς, που θα είναι αυτοί οι χώροι. Υπάρχουν αντιδράσεις και ο κάθε Δήμος θέλει τη χωματερή στα όρια του άλλου Δήμου. Κατά κάποιες πληροφορίες, κάθε 7 Δήμους θα δημιουργηθεί και μία χωματερή. Η επιλογή του Πωγωνίου για μία χωματερή είναι ίσως στις προτάσεις των μελετητών και θα καλύψει και ανάγκες Δήμων εκτός Πωγωνίου. Το πιθανότερο είναι να επιλεγεί μία θέση στα "χαμηλά" υψόμετρα του Κάτω Πωγωνίου. Θα γίνει λοιπόν το Πωγώνι η χαβούζα Πωγωνίου, Κονίτης, Καλπακίου, Παρακαλάμου και ολίγου Ζαγορίου. Το Πωγώνι που παράγει τα λιγότερα σκουπίδια θα δεχθεί όλα τα σκουπίδια των γύρω ...αναπτυγμένων περιοχών που βρίσκονται σε υψηλότερα υψόμετρα και δεν πρέπει να ...μολυνθούν! Δεν γνωρίζουμε που βρίσκεται η υπόθεση και πόσο την παρακολουθούν οι δικοί μας οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Σίγουρο όμως είναι ότι οι κάτοικοι των χωριών του Κάτω Πωγωνίου δεν γνωρίζουν τίποτε για το θέμα και κανείς δεν τους ενημερώνει. Η Νομαρχία πιέζει για αποδοχή κάποιων προτάσεων. Το θέμα πάντως είναι γενικό του Νομού και δεν προωθείται λόγω ισχυρών αντιδράσεων. Ας ενδιαφερθούν και οι Συλλογικοί φορείς του Πωγωνίου να ενημερωθούν γιατί όπως φαίνεται πλησιάζει και νέος κίνδυνος υποβάθμισης και απαξίωσης του Πωγωνίου πράγμα που ανατρέπει και κάθε αναπτυξιακή προσπάθεια.

ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΟ ΡΟΓΟΖΙΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΠΟΡΙΑ...

Είναι γνωστή η δέσμευση της προεκλογικής σύναξης στην Καστανή για την δημιουργία Δημοτικής Επιχείρησης Ηλεκτρικής Ενέργειας για την εκμετάλλευση των νερών του Ρογοζίου. Τότε μάλιστα, ειπώθηκε πως μία τέτοια μονάδα θα εισέφερε στο ταμείο του Δήμου εκατό εκατομμύρια δραχμές ετησίως, κάτι που θα έλυσε όλα σχεδόν τα προβλήματά του.

Τελικά δεν ανακοινώθηκε που κατέληξε αυτή η ιστορία που συζητήθηκε βέβαια στο Δημοτικό Συμβούλιο αλλά δεν είδαμε τα ....εκατομμύρια! Αν, όπως ακούγεται, η φασαρία όλη ήταν για ένα-δύο εκατομμύρια το χρόνο, τότε εκείνα που ακούστηκαν στην Καστανή ήταν εξωπραγματικά και καθόλου μελετημένα. Καλό θα ήταν να δοθούν όλα τα στοιχεία με μία ανακοίνωση για να εκτιμηθεί ποιά είναι η προσέγγιση του θέματος και το κέρδος του Δήμου και της περιοχής.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

Συνέχισε να γράφεις", για τα δάση δρυός και την καταστροφή που γίνεται στο φυσικό περιβάλλον, μου είπε αγαπητός φίλος και λάτρης του Πωγωνίου. Κάτι παρόμοιο μας έγραφαν και οι Βηροσάνιες απόδημοι στην εφημερίδα Βηροσάνη που αναδημοσιεύσαμε στο προηγούμενο φύλλο. Τα ίδια μου λέει και μου γράφουν και πολλοί φίλοι και ανανήκστες συμπατριώτες μας. Γράφουμε βέβαια και ξαναγράφουμε αλλά οι ξυλοσχίστες με την ευλογία των αρμοδίων εξαφανίζουν τα δάση μας που χρειάστηκε 50 με 100 και περισσότερα χρόνια, για να δημιουργηθούν. Η εφημερίδα θα συνεχίσει να γράφει για το θέμα αυτό και θα απευθύνεται σε κάθε αρμόδια αρχή. Η ενθάρρυνση των φίλων, μας οπλίζει με επιμονή και ερευνητική διάθεση. Μπορεί να μη μας ακούν και να συνεχίζουν το απαξιακό έργο της καταστροφής του περιβάλλοντος. Καταγράφουμε μία ιστορική περίοδο όπου επικρατούν οι ξυλοσχίστες στο Πωγώνι ενώ το θέμα περιβάλλον έχει πάρει διαστάσεις σε πανελλήνια και παγκόσμια έκταση.. Ευχαριστούμε όλους όσους μας στηρίζουν. Και συνεχίζουμε την ιστορία.

ΠΩΓΩΝΗΣΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΣΕ ΗΜΕΡΙΔΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ

Σε ημερίδα με θέμα "Εθνικό Κράτος και Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση" που οργάνωσε το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών "Ευρωπαϊκών και Διεθνών Σπουδών" του Πανεπιστημίου Αθηνών μεταξύ των εισηγητών ήταν και η συμπατριώτισσά μας από την Καστάνιανη, Κωνσταντίνα Μπότσιου, Διδάκτωρ, Ειδική Επιστημον. Πανεπιστημίου Αθηνών με το θέμα: "Η κρίση της απασχόλησης μετά την ΟΝΕ: Εθνικές και ευρωπαϊκές απαιτήσεις, άλλοτε και τώρα".

ΣΤΑΥΡΟΣ Β. ΜΠΕΤΖΟΥΝΗΣ

ΕΜΠΟΡΙΟ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 130 - Τ.Κ. 542 48
ΤΗΛ. 30.1.267 - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Σ. ΝΙΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΟΥΝΑΡΗ 2 (ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΛΑΤΕΙΑ ΕΝΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΙΟΥ)

Δέχεται καθημερινώς 9-1 π.μ. και 6-8 μ.μ.
εκτός από απογεύματα Δευτέρας-Τετάρτης που θα δέχεται με ραντεβού
Τηλ.: 30404, κιν.: 093-823338
Σύμβαση με όλα τα Ταμεία

Λασκαρίδου 110 - Καλλιθέα

Τηλ.: 9522221 - 094 774664

ΠΑΝΟΣ ΧΡ. ΖΩΪΔΗΣ

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Ειδικός προσθετολόγος

ΛΑΪΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ - ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

Ιερή υποχρέωση η διατήρηση της παράδοσης, αλλά και ανάγκη για την πρόοδο

Ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος (1939-1945) πέρασε σαν οδοστρωτήρας στη ζωή των λαών. Οι εκατόμβες των θυμάτων και οι τεράστιες υλικές καταστροφές υποχρέωσαν τον άνθρωπο, στην προσπάθεια επιούλωσης των πληγών, αλλά και στη βελτίωση των συνθηκών της ζωής, για τη δημιουργία ενός καλύτερου αύριου. Και η ανάπτυξη υπήρξε αλματώδης.

Ο παραδοσιακός τρόπος καλλιέργειας της γης και της ζωής γενικότερα, πολύ γρήγορα ξεπεράστηκαν από την εξέλιξη. Τα αστικά κέντρα έγιναν πόλεις έλξης για το λαό της υπαίθρου. Τα πρώτα χρόνια, είναι γεγονός, υπήρξε εύκολο μεροκάματο, λόγω της ανασυγκρότησης στις πόλεις.

Στην Ελλάδα, δυστυχώς, αντιμετώπισαμε επί πλέον και τις καταστροφικές συνέπειες του εμφύλιου πολέμου. Τα ακριτικά χωριά μας άδειασαν για κάποιο διάστημα γιατί οι κάτοικοι τα εγκατέλειψαν και κατέφυγαν στα πλησιέστερα αστικά κέντρα. Πολλοί εδημιούργησαν κάποιες προϋποθέσεις να ζούν στην πόλη και έτσι δεν ξαναγύρισαν στα χωριά.

Αλλά και αυτοί που εγύρισαν στα χωριά αισθάνονταν σαν προσωρινοί κάτοικοι και προσπαθούσε ο καθένας να βρεί τρόπο να φύγει. Έτσι με την πάροδο του χρόνου η υπαίθρος εγκαταλείφθηκε. Και όταν εγκαταλείπεται η υπαίθρος εγκαταλείπεται και ο παραδοσιακός τρόπος ζωής. Στην καλλιέργεια των χωραφιών δεν χρησιμοποιούσαν στα χωριά, τα πρώτα χρόνια μετά τον επαναπατρισμό (αφού έληξε ο εμφύλιος πόλεμος) το ζευγάρι των βοδιών-αγελάδων για το όργωμα και τη σπορά των χωραφιών, καθώς και για το αλώνισμα. Δεξιά-δεξιά άρχισαν να κάνουν την εμφάνισή τους τα πρώτα τρακτέρ και οι πρώτες αλυσιστικές μηχανές. Για να καταλήξουμε στη δεκαετία του 1970 και μετά σε τέλεια εγκατάλειψη των χωραφιών,

αφού οι καλλιεργητές έφυγαν και τα χωράφια έμειναν νεκρές πολιτείες. Σήμερα δε, αν τύχει να ιδούμε κάπου σιτάρι να λικνίζεται στο φύσημα του αέρα, τρέχουμε να το ιδούμε και να θυμηθούμε τα πασπαθάρια που γίνονταν με τον χρόνο λιγότερα και σήμε-
► Γράφει ο Αθαν. Δέμος, φιλόλογος

μερα σποραδικά συναντούμε μόνον λίγους επαγγελματίες κτηνοτρόφους να βόσκουν κάποιο κοπάδι στα μέρη εκείνα που σήμερα είναι έρημα και που κάποτε έσφζαν από ζωή.

Όλα αυτά μαζί με την αναχώρηση των κατοίκων, είτε για το εξωτερικό είτε για τα αστικά κέντρα, συνετέλεσαν στην ερήμωση της υπαίθρου. Ο κόσμος άρχισε να ζει στους ρυθμούς της πόλης. Μερικά έθιμα μεταφέρθηκαν στις νέες κατοικίες, στα αστικά κέντρα. Έχασαν όμως την ομορφιά και τη γνησιότητα που είχαν στις ρίζες τους, εκεί που μεγάλωσαν μακριά από τις επιδράσεις της αστικής ζωής. Οι νέοι γοητεύονται από τους μοντέρνους ρυθμούς της σύγχρονης μουσικής των πόλεων, αλλά και εκείνους που εισάγονται από το εξωτερικό, όπως είναι η ροκ και η ποπ κλπ. Είδη μοντέρνας μουσικής. Η γνήσια δημοτική μουσική ή νοθεύεται ή παραμερίζεται τελείως.

Φυσικά το πρόβλημα δεν είναι μόνο ελληνικό. Είναι σχεδόν παγκόσμιο. Γι' αυτό οι ηγέτες άρχισαν να προβληματίζονται. Υπήρχε φόβος να ισοπεδωθούν τα πάντα και κάθε λαός να ξεχάσει τις ρίζες του. Άρχισαν να εκδίδουν εγκυκλίους με συστάσεις για επιστροφή στην παράδοση. Και αμέσως άρχισε η συγκρότηση και οργάνωση λαϊκών- δημοτικών χορευτικών ομάδων, που έκαναν και κάνουν περιοδείες με παραδοσιακές στολές και κάθε όμιλος παρουσιάζει σε θεσμικά τραγούδια και τους εθνικούς χορούς της πατρίδας του.

(συνεχίζεται)

ΑΝΑΔΡΟΜΕΣ

Η ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΒΗΣΣΑΝΗ

Στην εφημερίδα "ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝ" των Ιωαννίνων και στο 44 φύλλο στις 30 Αυγούστου 1927, δηλαδή πριν από 73 χρόνια, βρίκαμε ένα δημοσίευμα σχετικό με την διά-
► Γράφει ο Αθαν. Δέμος, φιλόλογος

νοση του αμαξίτου δρόμου Βήσσανης έως Χάνι Ζαραβίνας. Δημοσιεύουμε ένα απόσπασμα, χαρακτηριστικό για την προσπάθεια που γινόταν τότε για την πρόοδο των χωριών μας: "Οι Βησσανιώται εργάζονται σήμερον δια την αποπεράτωσιν του δρόμου των, με πραγματικήν όρεξιν και προθυμίαν που συγκινεί κάθε πραγματικόν Ηπειρώτην. Η διαδρομή Βήσσανης έως το χάνι Ζαραβίνας είναι οκτώ χιλιόμετρα και εις αυτό το μέρος ήρchiσε να γίνηται η χάραξις του δρόμου. Μικρός αριθμός εργατών τους οποίους ώρισε το Κοινοτικόν Συμβούλιον Βήσσανης ήρchiσε την εκπομπήν των πελωρίων Μπενιποπούλου, με ικανοποιητικά αποτελέσματα. Τονίζομεν, δε το σημείον τούτο διότι το έδαφος ολοκλήρου σχεδόν της διαδρομής είναι εξαιρετικώς πετρώδες μέχρι του σημείου να κάμουν χρήσιν οι εργάται δυναμιτικός προς εκτίναξιν των πελωρίων ογκολίθων οίτινες είνε αδύνατον δια σκαπάνης ή λωστών ακόμη ν' αποτραβήχθωσι.

Τόση είναι η πληθώρα λευκής πλάκας εις τον τόπον τούτον και ιδαιτέρως εις την διαδρομήν ταύτην ώστε μία έκτασι εις τον δρόμον, περί το μέσον περίπου, αρκετών δεκάδων μέτρων να ονομάζεται δικαίως "Πλά-

κα". Επειτα από αυτά που εγράψαν ανωτέρω ημπορεί κανείς να μορφώσει την αντίληψιν ότι ο δρόμος Βήσσανης είναι μία εργασία η οποία απαιτεί θέλησιν ισχυράν όμως πόλεμον εναντίον αυτής της φύσεως του εδάφους. Διακόσια μέτρα τα οποία απέτέλεσαν την απαρχήν ενός νεοκακού για την προσπάθεια που γινόταν τότε για την πρόοδο των χωριών μας: "Οι Βησσανιώται εργάζονται σήμερον δια την αποπεράτωσιν του δρόμου των, με πραγματικήν όρεξιν και προθυμίαν που συγκινεί κάθε πραγματικόν Ηπειρώτην. Η διαδρομή Βήσσανης έως το χάνι Ζαραβίνας είναι οκτώ χιλιόμετρα και εις αυτό το μέρος ήρchiσε να γίνηται η χάραξις του δρόμου. Μικρός αριθμός εργατών τους οποίους ώρισε το Κοινοτικόν Συμβούλιον Βήσσανης ήρchiσε την εκπομπήν των πελωρίων Μπενιποπούλου, με ικανοποιητικά αποτελέσματα. Τονίζομεν, δε το σημείον τούτο διότι το έδαφος ολοκλήρου σχεδόν της διαδρομής είναι εξαιρετικώς πετρώδες μέχρι του σημείου να κάμουν χρήσιν οι εργάται δυναμιτικός προς εκτίναξιν των πελωρίων ογκολίθων οίτινες είνε αδύνατον δια σκαπάνης ή λωστών ακόμη ν' αποτραβήχθωσι.

X.K.

ΜΙΑ ΠΑΓΩΝΙΑ ΠΡΙΝ ΑΠΟ 126 ΧΡΟΝΙΑ

Στην εφημερίδα "ΙΩΑΝΝΙΝΑ" και στο φύλλο 236 στις 20 Φεβρουαρίου 1874 περιγράφεται μία μεγάλη παγωνιά που επικράτησε στο Πωγώνι και γράφει:

"Επιστέλλουσιν ημίν εξ Αργυροκάστρου, ότι την 29 π.μ. ενέσκυψεν εις τα μέρη εκείνα σφοδρά θύελλα ομοίαν της οποίας οι κάτοικοι δεν ενθυμούνται. Δύο χωρικοί εκ του χωρίου Κακοσοί, Γεώργιος Δάκας και Αθανάσιος Κήτσου καλούμενοι, επιστρέφοντες εκ Βοστίνης, πρωτευούσης του καζά Παγωνίου, εις το χωρίον των, μόλις απεμακρύνθησαν ημισειαν ώραν της κωμοπόλεως εκείνης καταλειφθέντες εις θέσιν δειρρήν υπό της θυέλλης ηναγκάσθησαν να εγκαταλείψωσι τα ζώα των καθ' οδόν όπως σώσωσιν πε-

ρίτοι και στο χωριό την αίσθηση ότι ο Γιοσέφ και ο Σολομών είχαν γλυτώσει οριστικά. Έτσι μόλις εμφανίστηκαν οι Γερμανοί στο χωριό όλοι είχαν μία ανησυχία, και οι ίδιοι βέβαια, που έτρεμαν με την ιδέα πως μπορούσαν να πάθουν τα ίδια και χειρότερα με τους άλλους ομόθρησκους. Η ανησυχία απλώθηκε στο χωριό και για τον κίνδυνο που διέτρεχαν, να κάψουν το χωριό αν τους ανακάλυπταν και εθεωρούσαν το χωριό και τους κατοίκους ένοχους υπόθαλψης Γερμανικών εχθρών του περιουσιού Γερμανικού λαού. Οι παράγοντες του χωριού τότε σκέφτηκαν να έναν τρόπο που είχε όμως και πολλά στοιχεία επικινδυνότητας. Το διακινδύνωσαν όμως και τελικά τα κατήρασαν. Τους ονόμασαν Πέτρο και Γιάννη και πολύ γρήγορα κυκλοφόρησε αυτή την απόφαση, από στό-

Το κείμενο αυτό περιλαμβάνεται και στο βιβλίο "Οι ειδησεογραφικοί του Γένους" μαζί με άλλες πληροφορίες για αυτό και άλλα καιρικά φαινόμενα στο κεφάλαιο "Παγωνιά και μεγάλος ...ψόφος".

ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΤΟΧΙΚΗ

Θα ήταν 1943 ή 1944, που εφτασαν για μία ακόμη φορά οι Γερμανοί στα χωριά μας. Η ιστορία μας αυτή γράφτηκε στην Πωγωνιανή. Η Πωγωνιανή, γνωστό άλλοτε διοικητικό και οικονομικό κέντρο της επαρχίας Πωγωνίου, διατηρούσε και κατά την κατοχή κάτι από την παλιά της αίγλη και κίνηση. Δείκτης της μεγάλης οικονομικής παλιάς της ακμής ήταν και το γεγονός ότι στην Πωγωνιανή, την παλιά Βοστίνη, είχαν εγκατασταθεί και μερικές οικογένειες Εβραϊκές. Όπως είναι γνωστό οι Εβραίοι όπου μπορούσαν να αναπτύξουν το εμπόριο και είχε κέρδος, το "μυρίζονταν" και ανέπτυσαν ανάλογες εμπορικές και μεταπρατικές δραστηριότητες. Από τις παλιές Εβραϊκές οικογένειες στην Πωγωνιανή, είχαν μείνει κατά την περίοδο της κατοχής δύο άτομα. Ο Σολομών και ο Γιοσέφ. Δεν θυμάμαι αν ήταν πατέρας και γιός. Είχαν το σπίτι τους, που ήταν συγχρόνως και μαγαζί, εκεί, πίσω από τον μύλο του Στράτου και κοντά στο σπίτι της μάλε Γιάνναινας του Μάνθιου. Ο Σολομών και ο Γιοσέφ είχαν κυρίως φιλική και διάφορα είδη και είχαν μία περιορισμένη δραστηριότητα. Σχεδόν αφανείς και ολιγαρκείς είχαν την συμπάθεια των χωριανών και είχαν μείνει στο απυρόβλητο και το ακαταδίκτο των Γερμανικών στρατευμάτων που τότε είχαν ήδη αρχίσει και προχωρούσε το σχέδιο της εξόντωσης των Εβραίων σε όλη την κατεχόμενη Ευρώπη. Στα Γιάννενα είχαν μαζέψει και στείλει στη Γερμανία στα γνωστά στρατόπεδα συγκέντρωσης πάνω από τρεις χιλιάδες Εβραίους. Οι δύο δικοί μας είχαν γλυτώσει. Όμως γνώριζαν και αυτοί και οι κάτοικοι του χωριού πως κινδύνευαν. Και κινδύνευαν όλοι. Και οι Εβραίοι Σολομών και Γιοσέφ λόγω των διωγμών, και οι κάτοικοι που τους προστάτευαν, κατά κάποιο τρόπο, παρέχοντας κάλυψη και ανοχή. Δεν βρέθηκε όμως κανένας να τους καταγγείλει στις Γερμανικές Αρχές κατοχής και έτσι έμειναν στη Πωγωνιανή ασφαλείς και είχαν γλυτώσει το μαζικό κύμα διωγμού που έγινε στα Γιάννενα. Είχαν λοιπόν και αυτοί και το χωριό την αίσθηση ότι ο Γιοσέφ και ο Σολομών είχαν γλυτώσει οριστικά. Έτσι μόλις εμφανίστηκαν οι Γερμανοί στο χωριό όλοι είχαν μία ανησυχία, και οι ίδιοι βέβαια, που έτρεμαν με την ιδέα πως μπορούσαν να πάθουν τα ίδια και χειρότερα με τους άλλους ομόθρησκους. Η ανησυχία απλώθηκε στο χωριό και για τον κίνδυνο που διέτρεχαν, να κάψουν το χωριό αν τους ανακάλυπταν και εθεωρούσαν το χωριό και τους κατοίκους ένοχους υπόθαλψης Γερμανικών εχθρών του περιουσιού Γερμανικού λαού. Οι παράγοντες του χωριού τότε σκέφτηκαν να έναν τρόπο που είχε όμως και πολλά στοιχεία επικινδυνότητας. Το διακινδύνωσαν όμως και τελικά τα κατήρασαν. Τους ονόμασαν Πέτρο και Γιάννη και πολύ γρήγορα κυκλοφόρησε αυτή την απόφαση, από στό-

μα σε στόμα, σε όλους τους κάτοικους του χωριού. Έτσι ο Σολομών έπρεπε να φωνάζεται Πέτρος και ο Γιοσέφ, Γιάννης. Από στόμα σε στόμα το έμαθαν όλοι και πρόσεχαν να μη κάνουν κανένα λάθος. Θεωρούσαν πως θα είχαν κρίμα στο λαϊμό τους αν από κάποιο λάθος το καταλάβαιναν οι Γερμανοί και τους συλλαμβάνανε. Οι μεγάλοι, που γνώριζαν όλους τους κινδύνους το πρόσεχαν και είχαν παραμερίσει κάποιες παλιές απόψεις για τους Εβραίους, που σταύρωσαν το Χριστό και κάποιες παραδοσιακές εκδηλώσεις με το κάψιμο του Ιούδα και την φωτιά της Ανάστασης για τον Κατοιοπούτη. Συμφωνία "συνωμοτική" στο χωριό, για να γλυτώσουν τους Εβραίους, τους τελευταίους της παλιάς Πωγωνιανής τους οποίους θεωρούσαν χωριανούς και οι οποίοι είχαν ενταχθεί στην μικρή κοινωνία του χωριού. Όμως τι θα γινόταν με τα παιδιά, τα οποία μπορούσαν να τους φωνάζουν με τα Εβραϊκά τους ονόματα; Τότε άρχισε μια εκστρατεία μυσέως και των παιδιών, να μάθουν τα καινούργια ονόματα. Μας φώναζαν οι μεγάλοι στα σπίτια, μας μίλησαν για τους κινδύνους, τους οποίους συνειδητοποιούσαμε όλοι και τα μικρά παιδιά καθώς γνωρίζαμε πως οι Γερμανοί είχαν κάψει χωριά και είχαν σκοτώσει ανθρώπους. Με αυτή τη νοθεύσια αλλά και την αυτοσυνειδησία, αν τύχαινε και χρειαζόταν να μιλήσουμε στους δύο Εβραίους τους φώναζαμε με τα Χριστιανικά τους ονόματα, τα συνηθισμένα, που τους είχαν δώσει οι μεγάλοι. Μία εβδομάδα περίπου καθήσαν οι Γερμανοί στο χωριό. Και κάθε μέρα δοκιμάζονταν μικροί και μεγάλοι με τον φόβο κάποιου λάθους. Είχαμε συνηθίσει όλοι την ...μετανομοσία αυτή των Εβραίων. Και είχαν ξεθαρώσει και αυτοί, και κυκλοφορούσαν για τις βασικές τους ανάγκες. Λειτουργήσε στην περίπτωση η χριστιανική αγάπη για τον άνθρωπο και σε κανένα δεν πέρασε ποτέ από το μυαλό να λαθέψει και να γίνει αφορμή εξοντώσεως των δύο αυτών ανθρώπων συγχωριανών μας. Όταν έφυγαν οι Γερμανοί, όλοι ανακουφίστηκαν, και όλοι αισθάνονταν υπερήφανοι που γλύτωσαν οι δύο Εβραίοι του χωριού. Και οι ίδιοι δεν έκρυβαν την χαρά τους και δημοσιεύσαν την ευγνωμοσύνη τους στους συγχωριανούς τους. Πολλοί συνηθισαν και φώναζαν και μετά, Πέτρο και Γιάννη τους δύο Εβραίους και εκείνοι δεν αντιδρούσαν και δεν το παρεξηγούσαν. Οι δύο Εβραίοι έφυγαν μετά το τέλος του πολέμου και κανείς δεν γνωρίζει την μετέπειτα τύχη τους. Στο χωριό λίγοι που έχουν μείνει από τους παλιούς που γνωρίζουν αυτή την ιστορία που κρύβει το μεγαλείο της ανθρωπίνης ατής συμπεριφοράς και την αξία της χριστιανικής ηθικής.

Κων.Χρ. Κωστούλας

Η ΜΟΝΗ ΑΒΕΛ

Η μονή Αβελ της Βήσσανης είναι ένα από τα παλαιότερα μοναστήρια του Πωγωνίου. Αποτελεί μνημείο της επαρχίας μας και οι Βησσανιώτες καυχώνται για αυτό και τα πανηγύρια του. Είναι ένα μνημείο που χρειάζεται προ-

ρίνα γράψαμε στο προηγούμενο φύλλο και είμαστε σίγουροι πως οι δραστήριοι Βησσανιώτες θα διορθώσουν αυτό το λάθος. Το τοπίο, η θέση, τα πελώρια δένδρα, που ο Θεός να τα φυλάει από ...φιλότιμους Ξυλοσχιότες,

σοχή και φροντίδα τόσο από τους Βησσανιώτες όσο και από τη Μητρόπολή μας. Μία επίσκεψή μας στις 5 Μαΐου εφέτος, μας έδωσε την εντύπωση πως χρειάζεται περισσότερη προσοχή και επιμέλεια, εξωτερικώς τουλάχιστον, γιατί το βρίκαμε κλειστό και δεν το επισκευτήκαμε εσωτερικά. Για τα κελιά και την αστοχία να τα σκεπαστούν με κόκκινη λαμα-

δημιουργούν ένα περιβάλλον μοναδικό και από τα λίγα "βακούφικα" που έμειναν στο Πωγώνι. Ελπίζουμε πως οι Βησσανιώτες θα το εξωραΐσουν και θα το κάνουν ένα από τα αξιοθέατα μνημεία του Πωγωνίου. Πρωτοπόροι οι Βησσανιώτες θα δείξουν το δρόμο και σε άλλους για μία φροντίδα και των άλλων ομοίων μνημείων του Πωγωνίου.

ΟΙ ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΛΑΓΟΙ!

Δεν μπορώ να αποφύγω τον πειρασμό να το γράψω γιατί έχει και λίγη από την λαϊκή σοφία και πως αντιμετώπιζον οι κάτοικοι αυτό που λένε "Συνωριακή φύλαξη". Έχουν το δικό τους χιούμορ οι άνθρωποι. Ρώτησα λοιπόν, από δημοσιογραφικό ενδιαφέρον, κάποιον από τους λίγους κατοίκους ενός επιμεθώριου χωριού μας, αν, τώρα με τους συνοριοφύλακες περνούν λαθρομετανάστες. Αυτοί, μου απάντησε, οι λαθρομετανάστες, γνωρίζουν καλά τα δρομολόγια των περιπολικών που περνούν από το χωριό. Έ, μόλις περάσει το αυτοκίνητο, πετάνονται από τα σκαρπιά που είναι κρυμμένοι και σαν τους λαγούς περνούν τρέχοντας και συνεχίζουν για το άλλο πέρασμα. Την τεχνική των λαγών εφαρμόζουν οι λαθρομετανάστες! Λαγοί μέσα στα σκαρπιά! Αλλοδαποί ...λαγοί! Τόσο εύκολα αντιμετωπίζουν τους συνοριοφύλακες, οι οποίοι είναι εξοπλισμένοι σαν αστακοί και κυκλοφορούν με καινούργια αυτοκίνητα! Εκείνοι όμως γίνονται...λαγοί!

ΥΙΟΣ Π. ΚΩΣΤΟΥΛΑ Ο.Ε.
Εθν. Αντιστάσεως 39 ΠΡΕΒΕΖΑ
Τηλ. 0682-22313, 094-364551

Προσεγγίσεις

ΚΩΝ. ΧΡ. ΚΩΣΤΟΥΛΑ
ΠΩΓΩΝΗΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Ο πνευματικοί άνθρωποι του τόπου μας έχουν την εύρυθμη πορεία του τόπου μας. Πνευματικός άνθρωπος είναι αυτός που ασχολείται υπεύθυνα με τα πνευματικά ζητήματα της εποχής του και τα μελετά υπό διάφορες οπτικές γωνίες συγκεκριμένα ο άνθρωπος των γραμμάτων, της τέχνης και της επιστήμης.

Η έρευνα και η μελέτη της ιστορίας και του πολιτισμού μιας περιοχής προκαλούν το ενδιαφέρον των πνευματικών ανθρώπων. Το έργο του φωτίζει τον ιδεολογικό κόσμο του λαού, την ψυχρότητα του, δηλαδή τον ιδιαίτερο τρόπο με τον οποίο αισθάνεται ή σκέπτεται.

Κινητρο της σχολίας του: ο καμμός, η λαχτάρα, ο πόθος, οι υπαρκτές αντιθέσεις των συμπατριωτών του για ζωή και προκοπή. Είναι ιστοριοδίφης.

Ο όρος ιστοριοδίφης (ιστορία + διφύ (=ερευνώ)) σημαίνει τον ερευνητή ιστορικών πηγών. Οι πνευματικοί άνθρωποι που φέρουν σε φως ιστορικά και πολιτιστικά τεκμήρια υπερτερούν του ιστοριοδίφη, διότι τα στοιχεία της έρευνάς του δεν είναι μόνο για μελέτη, αλλά για αναζωπύρωση των βιωμάτων μας.

Η παράδοση δεν είναι μουσειακό είδος, είναι συνεχής συμπεριφοράν βίου που παρελθόντος ενός πολιτισμού, που διασώζονται από στόμα σε στόμα και από γενιά σε γενιά. Στην καταλυτική εποχή μας, πολλά παραδοσιακά στοιχεία, που εστιάζουν την ταυτότητά μας, την ύπαρξή μας, το είναι μας, σιτώνονται ή και λησμονούνται. Στην περιοχή των βιωμάτων μας τα επαναφέρουν οι γνήσιοι πνευματικοί άνδρες.

Ο Ανταίοι έχανε τη δύναμή του όταν τα πόδια του δεν πατούσαν στη γη. Τα ίδια παθαίνει ο άνθρωπος που ξεκοιτάει από τις ρίζες του, τις πολιτισμικές και ιστορικές καταβολές του. Χάνει

την εθνική του ταυτότητα, την ψυχική του οντότητα, την ανθρωπιά του. Επιβάλλεται, είναι υπαρκτή ανάγκη, να βιώσουμε την μοναδική μας παράδοση. Ο ξενοφύτος αντιπνευματικός λίβας και ο πειθισμός, ο μαυισμός εστιάζουν μέγιστα εμπόδια.

Τις ελάχιστες επισημάνσεις σε κύριο, και-ριο και ευρύ θέμα του καιρού μας και του τόπου μας οφείλω στην: «ΠΩΓΩΝΗΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ» που έχει ψυχή και καρδιά τον Ηπειρώτη ερευνητή Κων. Χρ. Κωστόυλα.

Ο Κωνσταντίνος Χρ. Κωστόυλας κατάγεται από τη Μερόπη Πωγωνίου. Γεννήθηκε στην Πωγωνιανή το 1932. Φοίτησε στα Γυμνάσια Πωγωνιανής και Πρέβεζας.

Είναι πτυχιούχος Φυσικός του Πανεπιστημίου Αθηνών με μεταπτυχιακές σπουδές. Εργάστηκε ως καθηγητής Μ.Ε., στο εργαστήριο Μετεωρολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών και στον ΟΤΕ, όπου συνταξιοδοτήθηκε με το βαθμό του Διευθυντή.

Ασχολείται με τη δημοσιογραφία. Τακτικός συνεργάτης των εφημερίδων: «ΠΡΩΙΝΟΣ ΛΟΓΟΣ» Ιωαννίνων, «Λαϊκό Βήμα» Αργυροκάστρου και «Ελ. Γνώμη» Πρέβεζας. Είναι εκδότης της εφημ. «Η ΝΕΑ ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ» και της «ΦΩΝΗΣ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ». Δημοσιεύει στα περιοδικά «ΝΕΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ» Ιωαννίνων και το «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ» της Ε.Η.Μ.

Η κοινωνική του δραστηριότητα είναι μεγάλη και γόνιμη. Είναι χαρακτηριστική της θέσης που πήρε στο δημοκρατικό χώρο της περιοχής μας.

Η «ΠΩΓΩΝΗΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ» έργο ζωής του ερευνητή συγγραφέα Κων. Χρ. Κωστόυλα

► Γράφει ο
ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ

Εκίνησε την προσφορά της το 1994. Έχει κυκλοφορήσει μέχρι σήμερα (11) ένδεκα βιβλία. Τα θυμίζουμε:

1) «Ο κάμπος του Ήπειρου - Το μεγάλο ντερέβι του Πωγωνίου» Ιωάννινα 1994. Εκδόσεις της εφημ. «Η νέα φωνή του Πωγωνίου», σελ. 96.

2) «Γνωριμία με την Πωγωνιανή», Ιωάννινα 1994, σελ. 40 Εκδ. «Η νέα φωνή του Πωγωνίου».

3) «Πογωνιακά», Ανατύπωση του σπάνιου βιβλίου Ι. Λαμπριδίου. Πρώτη έκδοση 1889.

4) «Πωγωνικά Χρονικά» Τόμος 1. Ιωάννινα 1995. Σελ. 318.

5) «Φωτογραφικό Λεύκωμα - Πωγωνίου», Σειρά 1. Ιωάννινα 1996. Σελ. 16.

6) «Η μάχη μολογεί κι εγώ γράφω», Ιωάννινα 1996. Σελ. 112.

7) «Πωγωνικά Χρονικά» Τόμος 2. Ιωάννινα 1996. Σελ. 224.

8) «Φωτογραφικό Λεύκωμα - Πωγωνίου», Σειρά 2. Ιωάννινα 1998. Σελ. 32.

9) «Ένα παιδί του '40 θυμάται». Ιωάννινα 1998. Σελ. 104.

10) «Οι ειδησιογράφοι του Γένους». Ιωάννινα 1999. Σελ. 144.

11) «Το μικρό χρονικό του Σχολείου Ρομπάτων (Μερόπης) Πωγωνίου. Ιωάννινα 1999, σελ. 80.

Ενθυμήσεις, ιστορίες, Αρχαιολογία, Λαογραφία, σπάνιες φωτογραφίες, κοινωνική και αγροτική ζωή, ήθη, έθιμα, ποίηση και πλείστα άλλα θέματα συνθέτουν τις έρευνες και την προσφορά του έργου: «ΠΩΓΩΝΗΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ» του άσκου, του φιλόπου, του ακούραστου

συγγραφέα Κων. Χρ. Κωστόυλα.

Η πλατεία ανάγλυφη σύνθεση και γραφή είναι μια μετόπη του περήφανου και πολύπαδου λαού μας, της περιοχής Πωγωνίου, της ακραίας Ηπείρου. Τα βιβλία είναι αυστηρά θεμελιωμένα σε ιστορικά και πολιτιστικά στοιχεία τεκμηριωμένα. Διαβάζονται με άνεση και το ενδιαφέρον ενός γοητευτικού αφηγηματος.

Οι σελίδες τους πλασιώνονται με σπάνιες φωτογραφίες, εικόνες από τη ζωή και τις δραστηριότητες των ανθρώπων της περιοχής. Έτσι ζούμε το ύψος και την ποιότητα της περιοχής από άλλη οπτική.

Ο Κων. Χρ. Κωστόυλας είναι ένας πατριώτης πνευματικός άνθρωπος που αγαπά με πάθος το Πωγωνί και έδωσε δείγμα της συναισθηματικής του σχέσης, όχι με ηχηρά λόγια, αλλά με έργο. Το έργο του μοσχοβολεί: σεβασμό, θαυμασμό, πόνο, κόπο, φως, κοντολόγις Ελλάδα.

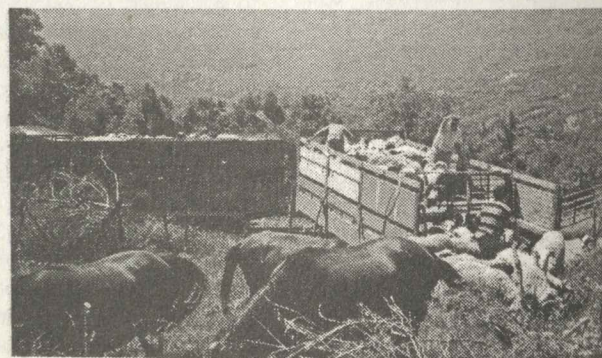
Ο συγγραφέας του έργου, που συνεχίζεται, διαθέτει βαθύτατη γνώση της Ελληνικής ψυχής, των αγώνων της και των καρπών της. Κατέχει ο Κων. Χρ. Κωστόυλας την ομορφιά (αισθητική και ηθική) του γνήσιου λαϊκού βίου και πολιτισμού. Αυτή την ευφροσύνη μας φέρνει με τα βιβλία του, όχι μόνο ως υλικό μελέτης του Ιστορικού, αλλά ως αναθέρμανση των πατροπαράδοτων βιωμάτων μας, μέγιστη ανάγκη των καιρών μας σε δυσχερέστερες εποχές του οδοστρώματος των παγκοσμιοποιήσεων!

Οι Ελληνικοί ρυθμοί του έργου του συγγραφέα, διαθέτουν ισχυρά και ηχηρά Ελληνικά χρώματα διαχρονικών αξιών. Ο Κωστόυλας έχει μοιράσει το όραμά του στο χρήσιμο έργο του. Εάν το ξέρει η Πολιτεία δεν το γνωρίζουμε. Ο θεός το γνωρίζει.

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΑΠΟ ΤΑ ΧΕΙΜΑΔΙΑ!

Την πορεία των κοπαδιών από τις θερμές βοσκές της Νεμέρτσικας στα Χειμαδιά της Θεοπρωτίας το Φθινόπωρο, και την επιστροφή τους την Άνοιξη, τα περιγράφει γλαφυρά και παραστατικά ο φίλος Κώστας Κούρος σε ειδική μελέτη που δημοσιεύθηκε στα «ΠΩΓΩΝΙΑΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ 2» της σειράς ΠΩΓΩΝΗΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ. Η πορεία αυτή

μη γραφικότητα. Είδα λοιπόν την επιστροφή από τα χειμαδιά με αυτοκίνητα γεμάτα με γιδόπορδα και μεγάλα ζώα καθώς και την «οικοσκευή» Σε δύο αυτοκίνητα φορτηγά με ρυμουλκά κατάλληλα διασκευασμένα ένα μεγάλο κοπάδι, ένα αλόκληρο «τασιγκάτο», έφθασε μετά από λίγες σχετικές ώρες, και οπωσδήποτε μέσα στην ίδια μέρα,

των κοπαδιών με την μετακίνηση και των οικογενειών αποτελούσαν μία διαδικασία που ήταν συνηθισμένη με την ιστορία και την παράδοση της νομαδικής κτηνοτροφίας του Πωγωνίου. Η πορεία κρατούσε μέρες και οι κτηνοτρόφοι αντιμετώπιζαν πολλούς κινδύνους και είχαν επίσης πολλές περιπέτειες. Ζώα, σκυλιά, φαμίλια, σκηνές και τα «κομπόρια» για προστασία, με στάσεις σε ορισμένα μέρη που τους επέτρεπαν, ήταν μία σύνθετη εικόνα της ποιμενικής νομαδικής ζωής που σιγά σιγά χάνονται και μόνο κάποιες εξαιρέσεις κρατούν την παράδοση. Βρήκα ευκαιρία να κάνω αυτή την αναδρομή καθώς, αυτή την Άνοιξη, έτυχε, εκεί μεταξύ Μερόπης και Κακολάκκου και συναντήσαμε την μετεξέλιξη αυτής της λειτουργίας σε σύγχρονη «έκδοση». Είδα μια επιστροφή από τα χειμαδιά πολύ άνετη και ολίγον τουριστική αλλά, και με λίγη ακό-

από τα χειμαδιά της Θεοπρωτίας στους πρόποδες της Νεμέρτσικας. Μία εικόνα τελείως διαφορετική από τα παλιά. Μία άλλη όψη του εκσυγχρονισμού της κτηνοτροφίας ή καλύτερα της «κτηνοτροφικής επιχειρηματίας» όπως την θέλουν σήμερα τα προγράμματα της Ευρώπης! Ο κτηνοτρόφος έγινε επιχειρηματίας, το κοπάδι έγινε επιχείρηση και τα κέρδη μπορεί να φτάνουν στο Χρηματιστήριο με την βούλα του... «επένδυση»! Και η φλογέρα εοίγησε, χωρίς να ψάλει το τελευταίο μοιρολόι για τον χαμό μιας γραφικότητας και μιας ζωής που έτρεχε χιλιόδες χρόνια πίσω στην ιστορία και την παράδοσή.....

Κ.Χ.Κ.

ΕΝΑ ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΜΑΣ

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΠΟΝΤΙΚΑΤΩΝ
ΑΘΗΝΑ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ ΑΡ 9

Το Δ.Σ. της Αδελφότητας, με την εισήγηση του Προέδρου, ασχολήθηκε και με το δημοσιογραφικό όργανο, την μηνιαία έκδοση με τίτλο «Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ» Ύστερα από διαλογική συζήτηση διαπίστωσε:

1. Ότι η «ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ» που εκδίδεται από το 1932 με έδρα αρχικά, τη Βήσανη και τα τελευταία χρόνια την Πωγωνιανή, προσέφερε και προσφέρει αξιόλογο έργο στον τόπο, ιδία:

* Ως προς τη διατήρηση και διάδοση της πολιτιστικής κληρονομιάς του Πωγωνίου.

* Ως προς τη μετάδοση ιστορικών, λαογραφικών κλπ γνώσεων, που αφορούν την περιοχή.

* Ως προς την παρουσίαση προσωπικοτήτων του Πωγωνίου, όλου του φάσματος της κοινωνικής ζωής.

* Ως προς την παρουσία της στις αρμόδιες Αρχές, σπλητεύνοντας τα κακώς έχοντα της Δημόσιας Διοίκησης, εν σχέσει με τη δράση της σε θέματα του τόπου και υποδεικνύοντας ορθές λύσεις.

* Ως προς τη συμβολή της στη παροχή πληροφοριών για τα διαδραματιζόμενα στο τόπο γεγονότα, με αποτέλεσμα να λαμβάνουν πλήρη γνώση και οι εκτός Πωγωνίου διαβιούντες Πωγωνήσιοι (εσωτερικού και εξωτερικού), να ενισχύονται και να διατηρούνται οι δεσμοί προς τον τόπο καταγωγής και να αυξάνεται η νοσταλγία για την επιστροφή.

2. Ότι η εφημερίδα αυτή είναι ανάγκη να παρέχει το παραπάνω έργο, στους σημερινούς δύσκολους καιρούς για το Πωγωνί μας βελτιωμένο και πλουσιότερο, τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά:

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

* Εκφράζει την ευγνωμοσύνη και τα συγχαρητήρια στους διατελέσαντες και διατελούντες ιδιοκτήτες, εκδότες και διευθυντές της εφημερίδας.

* Κρίνει ότι ένα τέτοιο έργο, όπως είναι η έκδοση της εφημερίδας αυτής χρειάζεται συμπαράσταση και ενθάρρυνση, στην εκδοτική προσπάθεια από όλους τους Πωγωνήσιους, ατομικά, αλλά και από όλες τις οργανώσεις που εδρεύουν εντός και εκτός του Πωγωνίου.

* Παρακαλεί τη Δ/ση της εφημερίδας να εγγράψει τακτικό συνδρομητή την Αδελφότητα Ποντικατιωτών και να στέλνει τη εφημερίδα στο χωριό Ποντικατές ανελλιπώς.

* Ορίζει, η εφημερίδα να παραμένει στο καφενείο του χωριού, στη διάθεση όλων των κατοίκων, καθώς και των διερχομένων. Μεριμνή δε του εκάστοτε Δημοτικού Συμβούλου να διατηρείται, σε καλή κατάσταση και να αρχειοθετείται σε ειδικά «ντοσιέ», έτσι ώστε, στο χωριό Ποντικατές, να δημιουργηθεί αρχείο της εφημερίδας, πολύτιμο στις επερχόμενες γενιές του χωριού μας.

Το Δ. Σ. της Αδελφότητας
Ο Πρόεδρος Αχιλ. Βοζιάρης
Ο Αντιπρόεδρος Ανάργ. Πάτης
Ο Γραμματέας Γεώργιος Θάνος
Ο Ταμίας Ευάγγ. Τασούλας
Τα μέλη Θ. Εξαρχος, Νικ. Λιώλης, Κων. Παλούκας

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θέλουμε να εκφράσουμε τις θερμές ευχαριστίες μας για την συμπαράσταση, συναντίληψη και ενθάρρυνση στην εκδοτική μας προσπάθεια στους αναγνώστες και συμπατριώτες: Δημ. Εξαρχο, Μαρίκα Κοκκουλάκη, Ηλία Χαρίση, Μεν. Νικολάου, Νικ. Λιολίκη, Χαρίση Ντελώνη, Ευαγγέλια Νούσια, Χρ. Λιάκο, Αχ. Μπιτικά, Πέτρο Πάντο, Σεβαστή Χρήστου, Κοσμά Λάπτα, Τασούλα Κιτάου, Γ. Καραδήμα, Στ. Νικόπουλο, Αμαλία Τύλη, Παν Δάκα, Αλ. Βενετούπουλο.

Λαππας

SERVICE από το 1948
ΜΗΧΑΝΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΦΕΙΔΙΟΥ 8 - 10678 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 3808.382 - 3820.701
3302.105 - 3302.940
FAX: 3820.701

Ποίηση

ΤΟΥ ΓΕΡΟΥ Ο ΚΑΗΜΟΣ

Ήτανε τάχα όνειρο;
Ήτανε τάχα αλήθεια;
Μεράκι ήταν στην καρδιά
καμμός μέσα στο στήθα;

Φυλακισμένος βρίσκεται
σε τσιμεντένια τείχη
μέσα στη μεγαλόπολη
τύχη να σου πετύχει

Η βόχα και η καταχνιά
την αναπνοή του πνίγει
βαράνι την καρδούλα του
με τ' άψυχα τον σμίγει

Θυμάται κι' αναστέναζε
αετός ο πληγωμένος
καινούργια νάβγαζε φτερά
ο πολυπνεύμονος.

Να ζυγιαστεί πανέμορφα
επάνω στις κορφούλες
που ζουν τα ζα του ξενόισα
όμορφες βλαχοπούλες.

Επήρε ο Απρίλης δώδεκα
κι' ο Μάης δεκαπέντε
οι γράβοι πρασινίσανε
ρουμάνισαν τα λόγια.

Το λέει ο κότσιφας ψηλά
στις ρεματιές τ' αηδόνι
κι' ο γέρος τα θυμήθηκε
κι' ο μαρσμός τον λειώνει.

Να ήτανε νιός και μιά φορά
να πάει να ταξιδέψει
ψηλά στη Πίνδο για να βγει
νεραΐδες να πλανέψει.

Μεσ' του Μαγιού τις μυρουδιές
στ' Απρίλη τα λουλούδια
γέροι και νιοί ευφραίνονται
κι' αχολογούν τραγούδια.

Παναγιώτης Κύρκος
Βασιλικό

ΔΕΝ... ΕΕΧΝΩ!

Με αυτό το ...Κυπριακό σύνθημα θα ξαναγράψω και εγώ, πως, δεν ξεχνώ που οι δασικοί μάς περιφρονούν και αποφεύγουν να μας απαντήσουν σε όσα ρωτάμε, και θα συνεχίζουμε να ρωτάμε, για τα ονόματα των μελετητών που έχουν συντάξει τις διαχειριστικές μελέτες, και τις μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων τα τελευταία χρόνια για τις υλοτομίες και τα καρβουνιάρια στο Πωγωνί. Το ξαναγράφουμε λοιπόν, για τα ονόματα και μόνο! Είναι τόσο πολλά που δεν μπορούν να τα γράψουν σε μιά κόλλα χαρτί; Ή δεν έχουν χαρτί και πρέπει να πληρώσουν εμείς τη δαπάνη; Γιατί, αγαπητοί συμπατριώτες μου, είχα και τέτοια απάντηση, σε έγγραφο αίτημα στην Περιφέρεια Ηπείρου, μέσω του Δασαρχείου, πως δεν έχουν χαρτί να μου στείλουν φωτοαντίγραφα και πρέπει να γίνουν με δαπάνες μου! Φταίχουν τόσο πολύ το κράτος! Και τα χρήματα που παίρνουν από τις υλοτομίες των δασών μας που πηγαίνουν; Εμείς πάντως τα περιμένουμε! Τα περιμένουμε! Γιατί μας λένε, πως, το Δασαρχείο, δεν έχει πάρει μυσούδια για το πρόγραμμα NATURA 2000 στο Πωγωνί και ως το διαχειρίζεται μαζί Υπουργείο Γεωργίας και Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και ως δημοσιεύτηκε και σε Αθηναϊκή εφημερίδα, και ως τους έστειλα και αντίγραφο του χαρτί της περιοχής που πήρα από την Υπηρεσία του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. Ιωαννίνων. Ο αγώνας συνεχίζεται μέχρι να μάθουμε την αλήθεια όλη. Και τα ονόματα, για να τα καταχωρίσουμε στο χρονικό της βελανιδιάς του Πωγωνίου.

ΠΩΓΩΝΗΣΙΟΙ
ΕΝΙΣΧΥΣΤΕ

ΤΙΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΕΣ

Στις σφραγίδες τους
μένει ακόμη το όνομα
των χωριών μας

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΕΛΒΙΝΑΚΙ

Στις 1 και 2 Ιουλίου ο Δήμος Δελβινάκιου οργανώνει τις ακόλουθες εκδηλώσεις:

1 Ιουλίου εγκαίνια του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου με Αγιασμό, Πολυφωνικά τραγούδια από το Πολυφωνικό Κτισμάτων, Προβολή βίντεο από τα Σφακιά, Πωγωνήσια ακούσματα και χορευτικά από το συγκρότημα Δελβινάκιου

Την Κυριακή 2 Ιουλίου οργανώνει Ποδηλατική εκδρομή 30 χιλιομ. στη διαδρομή Κρυονέρι- Μπούνα - Ποντικάτες - Δελβινάκι.

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Το χωριό Μαυρόπουλο-Πωγωνίου σας προσκαλεί στο ημερήσιο πανηγύρι στις 15 Αυγούστου που θα γίνει στην Εκκλησία Κοιμήσεως της Θεοτόκου. Θα σας διασκεδάσει το συγκρότημα του Γιώργου Χαλιγιάννη. Θα υπάρχουν φαγητά παραδοσιακά το μεσημέρι, και το βράδυ ψητά και σουβλάκια, μπύρες, ποτά και αναψυκτικά.

Η Οργανωτική επιτροπή

Οικονόμου Νικόλαος, Λούλας Νικόλαος, Πανταζής Φώτιος

ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΟ: ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΝΗΜΗΣ

Την Δευτέρα 10 Ιουλίου, η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, ο Δήμος Άνω Πωγωνίου και ο Εκπολιτιστικός Σύλλογος Κεφαλοβρύσου οργανώνουν στο Κεφαλόβρυσο εκδη-

λώσεις Μνήμης για τους εκτελεσθέντες από τα Γερμανοφασιστικά Στρατεύματα κατοχής κατοίκους του Κεφαλοβρύσου τον Ιούλιο 1943.

ΡΟΥΨΙΩΤΕΣ: ΑΡΤΟΚΛΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΕΞΙΩΣΗ

Στις 4 Ιουνίου οργανώθηκε στη Θεσσαλονίκη από τον Σύνδεσμο Ρουσιωτών ή καθιερωμένη αρτοκλασία και στη συνέχεια στις αι-

θουσες της Ηπειρωτικής Εστίας δεξιώθηκαν τους παραευρεθέντες Ρουσιώτες και φίλους.

Σ. Μ.

ΤΑ ΠΑΝΗΓΥΡΙΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ

Με την μικρή καθυστέρηση στην έκδοσή μας μπήκαμε στόν Ιούλιο, τον μήνα με την πρώτη μεγάλη ...δόση πανηγυριών. Κυριαρχεί βέβαια το πανηγύρι της Αγίας Παρασκευής στις 26 Ιουλίου σε πολλά χωριά, αλλά και η Αγία Μαρίνα είναι μέσα, στο χωριό Αγία Μαρίνα και Βασιλικό στο νέο εξωκλήσι που αφιέρωσε ο φίλος κ. Κ. Γκούμας. Έχουμε ακόμη του Αη Λιά μα και του Αγίου Παντελεήμονα. Έτσι οι παραθεριστές και οι φίλοι των Πωγωνήσιων πανηγυριών θα έχουν την ευκαιρία για γλέντι και ξεφάντωμα. Σε μερικά δίνεται και τραπέζι με παραδοσιακά φαγητά που προσελκύουν πολύ κόσμο. Καλή διασκέδαση και να μη ξεχνούμε πως αυτά έμειναν από την παράδοση.

ΟΙ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΩΤΕΣ ΓΙΟΡΤΑΣΑΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Ευχαριστούμε πολύ Την Αδελφότητα Περιστεριωτών "Η ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΔΑ" για την ευγενική τους πρόσκληση για το διήμερο πανηγύρι τους του Αγίου Πνεύματος στο Περιστέρι 18-19 Ιουνίου. Η απουσία μου στην Αθήνα δεν μου έδωσε τη χαρά της συμμετοχής. Η λειτουργία στο Μοναστήρι, το παραδοσιακό δείπνο και γλέντι και την δεύτερη μέρα στον Ιερό ναό της Αγίας Τριάδας, Λειτουργία, κέρασμα στον περίβολο της εκκλησίας, αποτελούν την επιβεβαίωση της συ-

νέχειας μιάς παράδοσης και την ελπίδα πως κάτι μένει και συντηρείται από τα πατροπαράδοτα έθιμα του Πωγωνίου. Να γιατί και η εφημερίδα επιμένει στην ενίσχυση του έργου των Αδελφοτήτων, στις σφραγίδες των οποίων παραμένει πλέον το όνομα των χωριών μας μετά "Καποδίστρια". Ευχόμεθα στους Περιστεριώτες να έχουν το κουράγιο και την δύναμη να γιορτάζουν κάθε χρόνο τα πατροπαράδοτα πανηγύρια τους.

Κ.Χ.Κ

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΑ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

- Καλοκαιρινά Πωγωνίου, και ξεκινούν με ...τρομοκρατία! Θα κλείσουν αρκετά στρατιωτικά φυλάκια.....
- Και πάλι κουβεντιάζουν για το κλείσιμο των σταθμών της Αστυνομίας γιατί οι συνδικαλιστές το θέλουν στο Καπάκι με έδρα στα....Γιάννενα!
- Και επιδοτούμενο τουρισμό για θόλτες στα παραμεθώρια, για τα επιδόματα και κανένα... κυνήγι!
- Χαλασιά μας, μείναμε τόσοι λίγοι...ψηφοφόροι που δεν μας λογαριάζουν πλέον και οι πολιτικοί, όλων των χρωμάτων....
- Είδετε να παίρνει κανένας θέση; Άσε από Νομάρχη και Περιφερειάρχη! Ούτε ένα λόγο παρηγοριάς!
- Τα χωριά μας άρχισαν να ενισχύονται με τους καλοκαιρινούς παραθεριστές μας. Έτσι για να ζωντανέψουν λίγο και να κάνουν τετράδα για την διασκέδαση του...Ρήγα μπα-στούνι!
- Να πούμε για τους δρόμους; Ας μείνουμε και τόσο γκρι-νιάρηδες. Σε όλα τα χωριά, μέχρι και το τελευταίο σοκάκι πατιέται από ρόδα! Άλλα μας λoίπουν....
- Περιμένουμε θέβαια και ανταποκρίσεις με παράπονα για να τα γράψουμε...
- Ας μη περιμένετε να τα ανακαλύψω μόνος μου.
- Δεν θα σας γράψω νέα από τους Καποδιστριακούς Δήμους και Κοινότητες της επαρχίας μας.
- Ότι και να γράψουμε, θα είναι οι τελευταίες ειδήσεις του Καποδίστρια. Οι επόμενες Δημοτικές εκλογές θα μας έχουν άλλα σχήματα Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
- Και ένας Θεός και η υπουργός, ξέρει που θα μας ρίξουν τό-σο λίγοι που είμαστε!
- Μήνας των πανηγυριών ο Ιούλιος, πριν από το ..."Φεστι-βάλ" του Αυγούστου. *Χαρείται αυτή την παραδοσιακή πανδαισία, είναι ό,τι έμεινε από το Πωγάρι μας και αυτό που μας συνδέει με τις ρίζες.
- Χαρείτε και την ησυχία ζωή και την ηρεμία του περιβάλλοντος για να θυμηθούμε και τους στίχους του ποιητή:
- Αυτή την ήσυχη ζωή
την ταπεινή ζωή
πόχει αστήρευτη ομορφιά
κι' αγέραστη έχει νιότη
ζηλεύω σαν κορυδαλλός
να ψάλω μιάν αυγή
προτού πεθάνει μέσα μου
η ψυχή του επαρχιώτη....
- Για όσους κρατούν μέσα τους ακόμη κάτι από τον επαρχιώ-τη...
- Καλά πανηγύρια, νόστιμο γιαχνί, λίγο τσίπουρο και ευχάρι-στη ατμόσφαιρα.
- Με αυτά και με κάτι τέτοια το Πωγάρι μας δεν πεθαίνει.
ΔΕΝ ΠΕΘΑΙΝΕΙ...

Κ.Χ.Κ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚ. ΒΛΑΧΙΩΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

ΓΟΥΝΑΡΗ 36 - ΕΛΛΗΝΙΚΟ - Τ.Κ. 167 77 ΤΗΛ.: 9624250 FAX: 9618929

ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟ

ΥΛΙΚΟ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

- αυτοματισμοί
- θυροτηλέφωνα
- τηλεφωνικό υλικό
- πίνακες
- ενδοσυνεννοήσεις
- όργανα μετρήσεως
- φθορισμός
- λαμπτήρες
- φωτιστικά σώματα
- παντός τύπου

Η ΠΟΤΟΠΟΙΙΑ - ΚΑΒΑ

ΚΩΣΤΟΥΛΑ

Παλαιολόγου 4-Ιωάννινα, Τηλ. 27.094

Για τις γιορτές, πανηγύρια και κάθε μέρα
ποτά και κρασιά σε πλούσια συλλογή